

Οικονομικά Θέματα

Γράφει: ο Αντώνης Παπακωνσταντής

Η καμπύλη του Laffer

Η καμπύλη του Laffer έγινε γνωστή διεθνώς τις δεκαετίες του 1970 και του 1980. Η καμπύλη αυτή μας δείχνει τα δημόσια έσοδα σε σχέση με την φορολογική κλίμακα και στηρίζεται σε μια απλή λογική διαπίστωση:

Όταν ο φορολογικός συντελεστής είναι μηδέν, το κράτος δεν εισπράττει καθόλου έσοδα. Το ίδιο ισχύει αν ο φορολογικός συντελεστής είναι ίσος με 100%, για τον απλούστατο λόγο ότι ο φορολογούμενος δεν έχει κανένα κίνητρο να δουλέψει και να επιχειρήσει από τη στιγμή που το κράτος θα του πάρει όλα τα λεφτά.

Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία το κράτος μπορεί να έχει αύξηση εσόδων καθώς αυξάνει τη φορολογική κλίμακα, αλλά υπάρχει ένα σημείο "Γ" από όπου εκεί και μετά τα έσοδα θα μειώνονται ανεξάρτητα από την αύξηση στους φορολογικούς συντελεστές.

Άρα το ζητούμενο είναι ο ενδιάμεσος ιδανικός φορολογικός συντελεστής, π.χ. για κεφάλαιο ή εισόδημα, που μεγιστοποιεί τα έσοδα του κράτους.

Αν ο ισχύων φορολογικός συντελεστής, π.χ. εισοδήματος, είναι μεγαλύτερος από τον ιδανικό, ο κρατικός κορβανάς θα εισπράττει λιγότερα έσοδα από αυτά που θα μπορούσε. Αν είναι μικρότερος, το κράτος θα μπορούσε να τον αυξήσει για να πλησιάσει τον ιδανικό συντελεστή και να μεγιστοποιήσει τα φορολογικά του έσοδα.

Όμως, η καμπύλη έμελλε να μείνει στην Ιστορία, παρότι ο οικονομολόγος Arthur Laffer, από τον οποίο πήρε το όνομα, απέδωσε την αρχική ιδέα σε έναν μουσουλμάνο δάσκαλο του 14ου αιώνα και στον John Maynard Keynes.

Η Ιστορία θέλει ο Laffer να χαράσσει την καμπύλη πάνω σε ένα χαρτομάντιλο σε μια συνάντηση που είχε το 1974 με δημοσιογράφο της "Wall Street Journal" και τους ρεπουμπλικανούς πολιτικούς Dick Cheney και Donald Rumsfeld, για να επιχειρηματολογήσει εναντίον της αύξησης των φόρων από τον τότε ρεπουμπλικανό Πρόεδρο Gerald Ford. Ο πρώτος που απέδειξε ότι αυτή η θεωρία λειτουργεί ήταν ο Ronald Reagan. Με την ανάληψη της προεδρίας του, μείωσε τους ανώτατους φορολογικούς συντελεστές από το 70% στο 28% σε 7 χρόνια. Αρχικά, η ανάπτυξη εκτινάχτηκε στο 8.5% τα πρώτα πέντε τρίμηνα, παρέμεινε στο 3.5% για το υπόλοιπο της προεδρίας του. Παρά τις μειώσεις στους φορολογικούς συντελεστές, τα έσοδα του αμερικανικού προϋπολογισμού διπλασιάστηκαν την περίοδο 1980-1990 από \$517 δις στα \$1 τρις. Παρόμοια δεδομένα έχουμε και από το ιρλανδικό οικονομικό θαύμα. Και σε αυτή την περίπτωση, η καμπύλη του Laffer λειτούργησε άψογα. Και εκεί μείωσαν τους φόρους στις επιχειρήσεις που σήμερα είναι στο 12,5%. Τα έσοδα αυξήθηκαν, η ανταγωνιστικότητα εκτινάχτηκε, το κατά κεφαλήν εισόδημα αυξήθηκε πολύ περισσότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και το χρέος του ΑΕΠ μειώθηκε στο 25% μέχρι και το 2007.

Ένα άλλο παράδειγμα εφαρμογής της καμπύλης του Laffer, είναι η αγορά αυτοκινήτου στην Ελλάδα. Τα αυξημένα τέλη καθώς και η επιβολή των περιβαλλοντολογικών τελών έχουν αποθαρρύνει πολλούς να αποκτήσουν ή να διατηρήσουν αυτοκίνητο. Όσο αυξάνονται οι φόροι, τόσο μειώνονται αυτοί που θα είναι οι πρόθυμοι να τους πληρώσουν και τούτο διότι στην περίπτωση αυτή οι φόροι είναι δυσβάστακτοι, άδικοι και φορομπηχτικοί. Οι φόροι βέβαια στην περίπτωση μας

περιστασιακά θα είναι αυξημένοι, διότι η αύξηση των τελών ήταν πολύ μεγάλη, αλλά οι παραδόσεις πινακίδων των αυτοκινήτων θα συνεχιστούν και δεν αποκλείεται αυτοί που δεν θα θελήσουν πλέον να έχουν αυτοκίνητο να είναι πολλαπλάσιοι. Αν λοιπόν συνεχίσει η κυβέρνηση να προσπαθεί να βγάλει ξύγκι από τον Έλληνα φορολογούμενο, το πιο πιθανό είναι να δούμε ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού να μην είναι πρόθυμο πλέον να πληρώσει αυτά τα αυξημένα τέλη, με αποτέλεσμα, όσο και να αυξάνει τους φόρους το κράτος, τα έσοδα να είναι μειούμενα. Συνεπώς αύξηση των εσόδων θα έχουμε στην Ελλάδα όχι με εύκολες δημοσιονομικές πολιτικές τύπου «αυξήστε τους φόρους», αλλά πράττοντας ακριβώς το αντίθετο, μειώνοντας τους φορολογικούς συντελεστές, και μάλιστα τόσο δραστικά ώστε η πληρωμή των φόρων να γίνει πρώτον, ελκυστική και απαγορευτική για τους φοροφυγάδες και φοροκλέπτες. Με απλά λόγια να μην αξίζει να ρισκάρει κάποιος το κεφάλι του για να φοροδιαφύγει. Έτσι τα προσδοκώμενα (πραγματικά) έσοδα που θα εισέπραττε θα ήταν πολύ περισσότερα από αυτά που εισπράττει σήμερα! Και δεύτερον θα μείωνε δραστικά το ποσοστό της παραοικονομίας που σήμερα ανθεί στη χώρα μας, εκτός κι αν δεχθούμε την απλοϊκή θεωρία ότι η παραοικονομία λειτουργεί σαν μαξιλάρι στις εξαιρετικά δύσκολες στιγμές που περνούν οι περισσότεροι Έλληνες στη χώρα μας.

Όλες οι θεωρίες όμως στην Ελλάδα δύσκολα εφαρμόζονται, κυρίως γιατί δεν υπάρχει και ούτε υπήρξε ποτέ η πολιτική βούληση των κυβερνώντων για τα καίρια προβλήματα που ταλανίζουν τον τόπο. Καμιά καμπύλη του laffer κι αν ακόμη εφαρμοστεί δεν θα είναι αποτελεσματική χωρίς τα αυτονόητα προαπαιτούμενα. Τέτοια είναι π.χ. η δημιουργία ισχυρών εισπρακτικών μηχανισμών κι όχι αυτό το μπάχαλο που επικρατεί σήμερα στις εφορίες και ακόμα η καλλιέργεια και η εμπέδωση φορολογικής συνείδησης στους πολίτες, πείθοντάς τους ότι οι φόροι που πληρώνουν πηγαίνουν για το καλό του τόπου και του κοινωνικού συνόλου και όχι βέβαια σε καταθέσεις στις Ελβετικές τράπεζες. Αλήθεια, μιας και μιλάμε για τράπεζες, ποιος φοβάται άραγε την άρση του τραπεζικού απορρήτου; Ποιόν βολεύει το απόρρητο των ελληνικών τραπεζικών λογαριασμών; Τους τίμιους ή τους απατεώνες; Όχι βέβαια αυτούς που τις πενιχρές οικονομίες τους τις βάζουν κάτω από το στρώμα τους. Μήπως το τραπεζικό απόρρητο βοηθάει τους φοροκλέπτες και τα στοιχεία τους βρίσκονται αποθηκευμένα στις βάσεις δεδομένων των τραπεζών; Είπαμε πολιτική βούληση των εκάστοτε κυβερνώντων χρειάζεται για να υπάρξει και στη χώρα μας ισονομία και κοινωνική δικαιοσύνη.

*Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΚΟΡΩΝΙΔΙΑΤΙΚΑ Χρονικά» τεύχος 139
Απρίλιος-Ιούνιος 2011, λόγω επικαιρότητας.*